

Αχ, τα καημένα τα Άλιαστα
η ιστορία της Πούλιας και του Αυγερινού

μια συνομιλία του λαϊκού παραμυθιού με την ποίηση και το Δημοτικό τραγούδι

Πέμπτη , 22 Ιουνίου 2017 ώρα 9μ.μ
Κήπος Ριζαρείου Σχολής

Άλιαστα πλάσματα : Αυτά που μόνο το φως του φεγγαριού τα βλέπει...
Η Μούσα ποτέ δεν έπαψε να τραγουδά τα παθήματα τους .

Κείμενο - σκηνοθεσία - αφήγηση : Φίλια Δενδρινού
Σαντούρι : Κατερίνα Παπαμιχάλη

Ο Αυγερινός κι η Πούλια,

Είναι ένα λαϊκό παραμύθι που αφορά στον τρόπο που διάλεξε ο λαός μας να μιλήσει για τα δυο αστέρια: την Πούλια, του αστερισμού των Πλειάδων και τον Αυγερινό, ή Αποσπερίτη που είναι το τελευταίο άστρο της αυγής . Ανήκει, και αυτό το παραμύθι, στην κατηγορία των μαγικών παραμυθιών με κύρια χαρακτηριστικά του αυτό της *μαγικής φυγής* , όσο και της *μεταμόρφωσης* , θύμα της οποίας πέφτει ο μικρός Αυγερινός.

Δυο ετεροθαλή αδέρφια πορεύονται μαζί στους δρόμους της ξενιτιάς. Στο ταξίδι της περιπλάνησης ο μικρός Αυγερινός θα ξεδιψάσει πίνοντας νερό μέσα από τη γούβα πατημασιάς αρνιού . Έτσι, εκείνος θα μεταμορφωθεί σε αρνάκι , ενώ την όμορφη αδελφή του την Πούλια , που έχει απομείνει μόνη με το αρνάκι της , την παντρεύεται ένα βασιλόπουλο . Προσφορά στο γαμήλιο τραπέζι η σφαγή του αμνού, που δεν είναι άλλος από τον μικρό Αυγερινό , ωσάν η λαϊκή παράδοση να ανακαλεί μες την ιστορία τα δείπνα του Θυέστη.

Όμως, η *λαϊκή μούσα* δίνει στα αδέρφια τη δυνατότητα να συναντηθούν εν τέλει στο δικό τους ... *μη τόπο* , κάπου ανάμεσα στη νύχτα και την ημέρα ...

Η αθωότητα, ο δόλος , ο πόνος, η θυσία , ο εξαγνισμός και η κάθαρση , η σχέση των παραμυθιών εν τέλει με τελετουργικά του αρχαίου κόσμου και δοξασίες των νεότερων χρόνων βρίσκονται αριστουργηματικά υφασμένα στον καμβά της προφορικής μας παράδοσης. Ένα λαϊκό παραμύθι ξαναγράφεται ως παράσταση, αλλά και ως πρόταση: Να πετάξουμε το κουβάρι του **Μύθου** βαθιά, μέσα στο *Δάσος της Αφήγησης*, κι ακολουθώντας τα μονοπάτια της προφορικής παράδοσης να αναζητήσουμε τη μνήμη που μας φέρνει κοντά στο αρχαίο χνάρι της ιστορίας.

Ακολουθώντας το αρχαίο χνάρι...

Μέσα στο παραμύθι κομβικό σημείο της εξέλιξης , η μεταμόρφωση του αθώου παιδιού σε αρνάκι. Η προσφορά του σώματος του μικρού Αυγερινού στο γαμήλιο τραπέζι , μοιραία θυμίζει τόσο τα δείπνα του Θυέστη, όσο και παραπέμπει στην ιερότητα του , αθώου αμνού, σφάγιο μαζί και θυσία.

Λύκοι πατήσαν το φεγγάρι και πήραν του Θεού τ αρνί.. γράφει ο Γκάτσος .

Αγνό φως του μεσοκαλόκαιρου, είναι ο Θεός Διόνυσος, κατά τον Πίνδαρο. Όμως εκείνο το αθώο αρνί , *το ιερό παιδί* του Θεού , ποιο άραγε να είναι; Μήπως δεν είναι άλλο από εκείνο που η τρομαγμένη του κραυγή του ακούγεται ως τα έγκατα της γης; Το μικρό εκείνο αθώο παιδί που με την εμφάνισή του ξεκινά η πομπή των Ελευσίνιων μυστηρίων;

Για τους αρχαίους προγόνους μας το αγνό, αμόλυντο, *το ιερό παιδί* όσο και η κραυγή του είχαν ένα και το ίδιο όνομα : *Ίακχος* . Στην Αττική άναβαν δάδες προς τιμήν του, κι όποιος είχε την τύχη να το δει με τα μάτια του , η ζωή του πλημμύριζε φως. Εκείνο ίσως το ανέσπερο φως που χρόνια αργότερα θα επικαλείται και η Χριστιανική

Θρησκεία, όταν η ψυχή απαλλαγμένη από το φθαρτό της σώμα θα πορευτεί στην αναζήτηση του Θεού, ή αλλιώς, στην αναζήτηση της θείας τελειότητας...

Ό,τι ακριβώς επικαλούνταν και τα Ελευσίνια, αφού εκεί, και μόνο εκεί προσφερόταν ταυτόχρονα η παρουσία του τέλειου και του νεκρού.

Το τέλειο σημείο στη μακρά Ελληνική προφορική παράδοση : Αυτό που κλείνει, αυτό που παύει να μεταμορφώνει το υπαρκτό, προσφέρει θάνατο.

Σ ετούτη τη θυσία του *ιερού παιδιού* σαρκώνεται η τελειότητα που δεν πεθαίνει.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΗ

Μουσικός, γεννήθηκε το 1993 στην Αθήνα.

Η ενασχόληση της με την παραδοσιακή και λαϊκή μουσική μάλλον οφείλεται στην οικογένεια της μητέρας της που την αποτελούσαν ως επί το πλείστον παραδοσιακοί και λαϊκοί μουσικοί.

Ο προπάππος της υπήρξε σπουδαίος *σαντουριέρης*.

Στα 18 της έφυγε στη Μυτιλήνη και μαθήτευσε για τρία χρόνια κοντά στο δάσκαλο του σαντουριού, Δημήτρη Κοφτερό.

Σπουδάζει ανώτερα θεωρητικά με δάσκαλο τον μουσικοσυνθέτη Δημήτρη Μινακάκη και παίζει σαντούρι στις παραστάσεις Ελληνικών παραδοσιακών χορών του Θεάτρου της *Δώρας Στράτου*.

.

ΦΙΛΙΑ ΔΕΝΔΡΙΝΟΥ

Η Φίλια Δενδρινού είναι ηθοποιός και θεατρολόγος.

Απόφοιτος του Εθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών, του Παν/μίου της Σορβόνης και της Δραματικής Σχολής Παρισίων, *Ecole d'Art Dramatique Charonne*. Είναι κάτοχος του μεταπτυχιακού διπλώματος *Master of Arts, Theatre and Drama* το οποίο έλαβε από το *Middlesex University* του Λονδίνου.

Ως ηθοποιός έχει εργαστεί στο θέατρο, την τηλεόραση και τον κινηματογράφο, ενώ ως θεατρολόγος έχει διδάξει θέατρο σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης :

(Εθνικό και Καποδιστριακό Παν/μίο Αθηνών, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Παν/μίου Πελοποννήσου, Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία, Αρσάκεια, Τοσίτσεια Σχολεία, Δραματικές Σχολές.)

Έχει ιδιαίτερα ασχοληθεί με το αφηγηματικό θέατρο και τη σχέση του λαϊκού θεάτρου με την προφορική αφήγηση, αντικείμενο για το οποίο έχει συμμετοχές σε διεθνή συνέδρια. Δουλειές της έχουν παρουσιαστεί στο θέατρο και σε διεθνή φεστιβάλ.

Από το 2006 ως το 2009 υπήρξε μόνιμος συνεργάτης της εκπομπής *Ουράνιο Τόξο*, ΕΤ1 όπου διασκεύασε και αφηγήθηκε εκατό περίπου παραμύθια από τη παγκόσμια λαϊκή και επώνυμη λογοτεχνία.

Το 2007 από τη σειρά «Παρασκήνιο» στο ντοκυμανταίρ *Σύγχρονοι Παραμυθάδες* παρουσίασε τη δουλειά της ως ηθοποιός- αφηγήτρια ενώ, το 2010 -11 παρουσιάστηκε η τηλεοπτική σειρά *Ψέματα κι Αλήθεια* για την ψηφιακή τηλεόραση της ΕΡΤ (prisma plus) με θέμα τη διαχρονία του παραμυθιού που έγραψε επιμελήθηκε και αφηγήθηκε η ίδια .

Έχει γράψει θεατρικά έργα για παιδιά, όλα έχουν παρουσιαστεί από τα Αρσάκεια και Τοσίτσεια Σχολεία και έχει εκδώσει τα βιβλία :

Με νότες και γράμματα (1994 , εκδ. Αίολος/ Έπαινος του Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου) τη σειρά ,
Η Τέχνη σα Παραμύθι (2007/10, εκδ.Λιβάνη) , έξι βιβλία μυθοπλασίας για την επαφή των παιδιών με μεγάλους ζωγράφους και με εικαστικά ρεύματα- κινήματα.
Το Σπίτι (2010, εκδ. Εν πλώ) .